

ประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษา
กรณีด่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

Evaluation “ASEAN Learning Project” of Immigration Bureau :
Study in case of Suvarnabhumi Airport

จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์*

Jitraporn Sudhivoraseth*

ทชชยา วนนะบวรเดชน์**

Tachaya Wanabovorndej**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อประเมินโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ การวิจัยประเมินผลโครงการครั้งนี้ เป็นการประเมินที่ยึดเกณฑ์ตัดสินตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model คือ การศึกษาบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงานและผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจำนวน 495 คนและใช้สูตรคำนวณของ ยามาเน (Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชนิดตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1.การประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 1) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2.ประสิทธิผลของโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประสิทธิผลสูงสุดคือด้านบริบทและสภาวะแวดล้อมและด้านกระบวนการดำเนินการมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านผลผลิตมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

* อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

* Public Administration, Humanities and Social Sciences Bansomdejchaopraya Rajabhat University

** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

** Public Administration, Humanities and Social Sciences Bansomdejchaopraya Rajabhat University

คำสำคัญ : ประเมินผลโครงการ อาเซียนเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were 1) to evaluate ASEAN Learning Project of Immigration Bureau : study in case of Suvarnabhumi Airport and 2) to study the effectiveness of ASEAN Learning Project of Immigration Bureau : study in case of Suvarnabhumi Airport. Researching is evaluated base on CIPP Models context or environment input procedure and productivity. The Population included 495 immigration police. Yamane's formular got the sample size included 222 immigration police. Data were collected using 5-point rating scale questionnaires and checklist and were statistically analyzed in percentage, mean, standard deviation.

The findings revealed as follows.

1. The evaluation ASEAN Learning Project of Immigration Bureau : Study in case of Suvarnabhumi Airport. 1) Context or environment was generally agreed at high level. 2) Input was generally agreed at high level. 3) Procedure in generally was effective at high level. 4) Productivity in generally was effective at high level.
2. The evaluation ASEAN Learning Project of Immigration Bureau : Study in case of Suvarnabhumi Airport was generally effective at high level. The highest effective was context or environment and procedure in generally effective at high level.

Keywords : Evaluation, ASEAN Learning Project

บทนำ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่ให้บริการแก่ชาวต่างชาติเกี่ยวกับการตรวจสอบคัดกรอง บุคคลและยานพาหนะทุกประเภทที่ผ่านเข้าออกราชาอาณาจักร ตรวจสอบและดูแลคนเข้าเมืองที่พักอาศัยอยู่ภายในประเทศไทยทั้งในระยะสั้น ระยะยาวและรวมถึงการเข้ามามีถิ่นที่อยู่ภายในประเทศขออนุญาตออกนอกประเทศและการกลับเข้ามาใหม่ เป็นต้น ในแต่ละปีมีชาวต่างชาติเข้ามาขอใช้บริการในด้านตรวจคนเข้าเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกปี ด้วยเหตุนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ เช่น การทักทาย การให้ความช่วยเหลือ การให้บริการทางโทรศัพท์การบอกทาง การให้คำแนะนำและคำสั่ง การรับเรื่องร้องเรียน การแสดงความเห็นอกเห็นใจ การอธิบายสถานการณ์และคำถามต่าง ๆ เป็นต้น (กานดา ช่วงสกุล, 2543, น.1) ภารกิจหลักในการตรวจบุคคลเข้า-ออกราชาอาณาจักร การควบคุมคนต่างด้าว การให้บริการเกี่ยวกับการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว การสืบสวนปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมืองและความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลให้ข้าราชการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่ที่ต้องพบปะกับชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นทั้งนักท่องเที่ยว นักธุรกิจหรือชาวต่างชาติที่เข้ามาในราชอาณาจักรด้วยเหตุประการอื่น ๆ ตามกฎหมาย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรายได้หลักจากการท่องเที่ยวจะเห็นได้จากสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (พาด้า) เปิดเผยข้อมูลล่าสุดเรื่องประเทศที่มีรายได้ด้านการท่องเที่ยวสูงที่สุด 10 อันดับของโลก ในปี 2556 ซึ่งประเทศไทยติดอยู่ที่อันดับ 5 ด้วยรายได้ ประมาณ

8.31 แส่นล้านบาท และใน ปี 2560 จะมีรายได้เพิ่มขึ้นถึง 1.89 ล้านล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ, 2560 ออนไลน์) และหากจะเปรียบเทียบสัดส่วนนักท่องเที่ยวจากประเทศกลุ่มอาเซียนกับปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี 2554 มีมากกว่า 19 ล้านคน มีอัตราการเติบโตถึง 20% และเป็นนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 26 ใน ปี 2559 ประเทศไทยยังคงมีนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 24 ที่เห็นได้ชัดคือ นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอาเซียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด ปี 2559 มีนักท่องเที่ยวอาเซียนเดินทางมาประเทศไทย 2,248,874 คน ขยายตัวร้อยละ 4.04 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับนักท่องเที่ยวอาเซียนที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ มาเลเซีย ลาว และสิงคโปร์ (สัดส่วนร้อยละ 43.03 ร้อยละ 15.86 และร้อยละ 12.79 ตามลำดับ) นักท่องเที่ยวอาเซียนสร้างรายได้ให้ประเทศไทย 65,918.99 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 6.39 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา

นักท่องเที่ยวจากประเทศอาเซียนที่ให้ความนิยมมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด คือ มาเลเซีย ลาว และ สิงคโปร์ ตามลำดับจำนวนนักท่องเที่ยวของทุกประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกประเทศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, 2560 ออนไลน์) ประเทศไทยเข้าสู่อารมณ์เป็นประชาคมอาเซียนร่วมกับประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ซึ่งแต่ละประเทศต่างก็มีภาษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีเป็นของตนเองซึ่งแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ สังคม เชื้อชาติและสภาพแวดล้อม ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวและประกอบกับข้าราชการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเปรียบเสมือนประตูด่านแรกของประเทศที่จะต้องคอยต้อนรับชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งยังต้องให้บริการกับชาวต่างชาติ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาเบื้องต้นในการทักทาย ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้นและสามารถสื่อสารตลอดจนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจนเป็นที่ประทับใจกับชาวต่างชาติหรือผู้มาติดต่อซึ่งจะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อหน่วยงานและประเทศชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จึงได้จัดทำโครงการ “อาเซียนเรียนรู้” โดยเน้นประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย อาทิ ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย เพื่อฝึกอบรมให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2560)

ในการประเมินผลโครงการ “อาเซียนเรียนรู้” ได้ใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam, 1985) ที่เรียกว่า ชิโม่เดล (CIPP Model) เป็นรูปแบบที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือการใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โดยมีมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้น

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่า ผลเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้หรือไม่

ผู้วิจัยสนใจในการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและต้องการประเมินผลการอบรมโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด ความรู้ที่ได้จากการอบรมเอาไปใช้ปฏิบัติงานได้หรือไม่เพียงใด ควรเพิ่มเติมโครงการในประเด็นใดเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ประโยชน์สูงสุด และเล็งเห็นความสำคัญของภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเป็นอย่างมากจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้มีความสามารถให้เจ้าหน้าที่มีศักยภาพสูงพร้อมที่จะเดินทางไปพร้อมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการเปิดประเทศต้อนรับประชาคมอาเซียนต่อไป.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษาระณิศด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษาระณิศด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับชนิดตรวจสอบรายการของ ลิเคิร์ต (Likert, 1932)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านได้ค่าความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหา (IOC-Index of Congruence) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .983 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (อังคณา สายยศ, 2544 น. 6) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .923 โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับชนิดตรวจสอบรายการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากร 495คน(สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง,2560ออนไลน์)โดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973)

โดยใช้สูตร $n = \frac{N}{1+N(e)^2}$ แทนค่า = $\frac{495}{1+495(.05)^2}$

ได้ขนาดตัวอย่าง 222 คน จึงใช้แบบสอบถามจำนวน 222 ชุด ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มแล้วสุ่มแบบง่ายอีกครั้งหนึ่ง ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ มีนาคม- เมษายน 2560 รวมระยะเวลา 2 เดือน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในรูปความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและเกณฑ์ในการประเมินผล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในภาพรวม

ลำดับ	เกณฑ์การประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม	3.97	.61	มาก
2.	ด้านปัจจัยนำเข้า	3.92	.65	มาก
3.	ด้านกระบวนการดำเนินการ	3.97	.72	มาก
4.	ด้านผลผลิต	3.95	.65	มาก
รวมเฉลี่ย		3.95	.66	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจในการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบริบทและสภาวะแวดล้อมและด้านกระบวนการดำเนินการอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมาคือด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และ ปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ในภาพรวม

ลำดับ	การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.	สภาพแวดล้อมก่อนมีโครงการ	3.59	.98	มาก
2.	ความต้องการความจำเป็นของโครงการ	3.69	1.06	มาก
รวมเฉลี่ย		3.57	.61	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความต้องการความจำเป็นของโครงการอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมก่อนมีโครงการอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวม

ปัจจัยนำเข้า	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์	3.97	.66	มาก	1
2. ความพร้อมของทรัพยากร	3.87	.63	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.92	.65	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมาคือ ความพร้อมของทรัพยากรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านกระบวนการดำเนินงาน ในภาพรวม

กระบวนการดำเนินงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลา	3.96	.72	มาก	2
2. การประเมินผลและรายงานระหว่างดำเนินการ	3.99	.72	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.97	.72	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานในการประเมินผลโครงการ “อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผล และรายงานระหว่างดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลาอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้านผลผลิตในภาพรวม

ผลผลิต	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ	3.90	.61	มาก	2
2. เปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์	3.99	.68	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.95	.65	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การประเมินด้านผลผลิตในการประเมินผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

2. ผลการประเมินประสิทธิผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ภายหลังการอบรมเสร็จสิ้นไปแล้ว

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประสิทธิภาพโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิภายหลังการอบรมเสร็จสิ้น ในภาพรวม

เกณฑ์การประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านบริบทและสภาวะแวดล้อม(context)	3.97	.61	มาก	1
2. ด้านปัจจัยนำเข้า(input)	3.92	.65	มาก	4
3. ด้านกระบวนการดำเนินการ(process)	3.97	.72	มาก	1
4. ด้านผลผลิต(product)	3.95	.65	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.95	.66	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ภายหลังการอบรมเสร็จสิ้น ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิภาพสูงสุดคือด้านบริบทและสภาวะแวดล้อม และด้านกระบวนการดำเนินการ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมาคือ ด้านผลผลิตมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และปัจจัยนำเข้ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92

อภิปรายผล

1. ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ผลการประเมินประสิทธิผลโครงการ“อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองด้านสุวรรณภูมิต้องมีการปรับปรุงความรู้ความเข้าใจและต้องรับความรู้ใหม่ๆในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ตาม.ด้านสุวรรณภูมิและโครงการอาเซียนเรียนรู้มีความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมข้าราชการตำรวจ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองทุกนายซึ่งจะช่วยให้สภาพการปฏิบัติงาน โดยรวมของด่านสุวรรณภูมิตอบสนองความต้องการผู้มาใช้บริการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัฒน์ ตุ่นบุตรเสลา (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้ตรวจประเมินการจัดการพลังงานภายในองค์กร” ในประเด็นที่ว่าผู้เข้าอบรมต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจ และความรู้ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน และเห็นว่าควรแยกกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรุ่นเฉพาะของโรงงานหรือรุ่นของ

อาคารไม่ควรนำมาปนให้อยู่ในห้องฝึกอบรมเดียวกัน เพราะการบรรยายหรือการยกตัวอย่างรวมถึงการพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้จะมีความชัดเจนมากกว่า วิทยากรสามารถมุ่งเน้น (Focus) เนื้อหาได้ตรงจุดที่ต้องการ นำเสนอรู้และงานวิจัยของ วรณภา ศรีพุทธสมบุรณ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการฝึกอบรม หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัดประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2554” ในประเด็นที่ว่า ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมมีความสนใจต่อเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลของโครงการฝึกอบรม โครงสร้างของหลักสูตรการ ฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรการฝึกอบรม และผลการฝึกอบรมที่คาดหวัง

2. ด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ มากโดยผลการประเมินโครงการข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือความพร้อมของทรัพยากร ในด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการอาเซียนเรียนรู้ เป็นไปตามความต้องการของข้าราชการตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและเป็นผู้รู้ติดตัว ข้าราชการตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองที่สามารถนำไปใช้ในงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเทศเพื่อน บ้านได้นอกจากนี้ในด้านความพร้อมของทรัพยากรพบว่างบประมาณที่ดำเนินโครงการอาเซียนเรียนรู้มี ความชัดเจน เพียงพอและเหมาะสม บุคลากรมีเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ วัสดุ อุปกรณ์ วิทยากร ที่มาให้การอบรมในโครงการอาเซียนเรียนรู้ มีความรู้และเข้าใจในสาระสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา ศรีพุทธสมบุรณ์ (2554) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลโครงการ ฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2554” ในประเด็นที่ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิทยากร สถานที่ฝึกอบรมและ ระยะเวลา อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการ ฝึกอบรม และงบประมาณ โดยภาพรวมและรายด้านมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และงานวิจัยของนิวัฒน์ ตุ่นบุตรเสลา (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจ ประเมินการจัดการพลังงานภายในองค์กร” ในประเด็นที่ว่า หลักสูตร/เนื้อหาวิชามีความเหมาะสม จอรับภาพและตัวอักษรบนจอภาพมีขนาดเล็กเกินไป การนำเสนออย่างไม่น่าสนใจเท่าที่ควร สำหรับคู่มือ ประกอบการฝึกอบรมเป็นรูปเล่มดีมากนำไปใช้อ้างอิงได้แต่ยังมีจุดผิดอยู่บ้างและต้องการให้เพิ่มการ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหรือตัวอย่างรวมอยู่ในคู่มือ

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินโครงการข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การ ประเมินผลและรายงานระหว่างดำเนินการ รองลงมาคือ ความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลาใน ด้านความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลา จากผลวิจัยพบว่า การดำเนินงานโครงการอาเซียนเรียนรู้ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสมใช้ทรัพยากรถูกต้องและเหมาะสม และได้อบรมตรงตามที่วางแผนไว้ ส่วน ด้านการประเมินผลและรายงานระหว่างดำเนินการพบว่า มีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดความข้อผิดพลาด เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีการติดตามการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานผล การดำเนินโครงการ มีการประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินโครงการและหลังโครงการดำเนินการเสร็จ สิ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนี สมพงษ์ (2555) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการศึกษาอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป(การรักษาโรคเบื้องต้น) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ในประเด็นที่ว่า การจัดกิจกรรมการศึกษาผู้เข้าศึกษาอบรมมีความคิดเห็น ในระดับมาก เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทำให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ วางไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัฒน์ ตุ่นบุตรเสลา (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลการ ฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินการจัดการพลังงานภายในองค์กร” ในประเด็นที่ว่าวิทยากรเป็นผู้ที่มี

ความรู้และมีประสบการณ์สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้ดีแต่พูดขัดเกินไปจึงซ้ำทำให้ต้องเร่งบรรยายในช่วงที่สำคัญ จึงข้ามเนื้อหาส่วนที่สำคัญนั้นไป ส่วนวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมแล้วแต่ช่วงแรกไม่จำเป็นต้องบรรยายเรื่องกฎหมายมากนักกิจกรรมและช่วงเวลาฝึกอบรมเหมาะสมดีแล้ว

4. ด้านผลผลิตผลการประเมินโครงการ “อาเซียนเรียนรู้” ของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยผลการประเมินโครงการด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ ในด้านการเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์พบว่าโครงการอาเซียนเรียนรู้สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการของสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองควรนำไปเป็นตัวอย่างทำโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ข้าราชการตำรวจ สอดคล้องกับความต้องการหน่วยงานและประเทศชาติ ทำให้ได้รับผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของ ข้าราชการตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองดีขึ้นในด้านประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ พบว่า ภายหลังจากดำเนินโครงการอาเซียนเรียนรู้ ส่งผลให้ข้าราชการตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ดีขึ้น ข้าราชการเกิดการเรียนรู้พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และผู้มารับบริการในประเทศกลุ่มอาเซียนมีทัศนคติที่ดีต่อข้าราชการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และประเทศไทยดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัฒน์ ตุ่นบุตรเสลา (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินการจัดการพลังงานภายในองค์กร” ในประเด็นที่ว่า การฝึกอบรมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรมโครงการฝึกอบรมสามารถติดตามผลหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นลงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทณี สมพงษ์(2555) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการศึกษาอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ในประเด็นที่ว่า การประเมินด้านความรู้ที่ได้รับหลังการศึกษอบรมเสร็จสิ้นตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม และการวิเคราะห์เอกสารในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการประเมินด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานมีค่าสูงสุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนรินทร์ นกน่วม (2551) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคลากรสาธารณสุขเพื่อการมีสุขภาพดี โรงพยาบาลทับสะแก อำเภอบ้านทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ในประเด็นที่ว่าผู้เข้าร่วมโครงการเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเห็นด้วยมากเป็นลำดับแรกคือ การจัดทำมีการประเมินผลโครงการ รองลงมาคือ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส โดยหัวข้อในการบรรยายมีความเหมาะสม และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย

สรุปผลการศึกษาประเมินโครงการ “อาเซียนเรียนรู้” ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิพบว่าข้าราชการตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีความเห็นด้านบริบทและสภาวะแวดล้อมโดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมากโดยผลการประเมินโครงการด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความต้องการความจำเป็นของโครงการ รองลงมาคือสภาพแวดล้อมก่อนมี ส่วนปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินโครงการข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความพร้อมของทรัพยากร ด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมากโดยผลการประเมินโครงการข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลารองลงมาคือ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประเมินผลและรายงานระหว่างดำเนินการ ด้านผลผลิตโดยภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินโครงการด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

สำหรับประสิทธิผลของโครงการ“อาเซียนเรียนรู้”ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองศึกษากรณีด้านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ภายหลังจากอบรมเสร็จสิ้นในภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิภาพสูงสุดคือ ด้านบริบทและสภาวะแวดล้อม และด้านกระบวนการดำเนินการมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านผลผลิตมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก และปัจจัยนำเข้ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ในหลักสูตรอื่นๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจตามเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐคนแรกที่ชาวต่างชาติจะพบเมื่อเข้าประเทศไทย จึงจำเป็นสำหรับสร้างภาพพจน์ที่ดีในสายตาชาวต่างชาติ
2. ควรจัดให้มีการนำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยให้ทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามให้ทำงานได้สะดวก รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม
3. ควรมีการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศในกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้เดินทางเข้าออกประเทศและเกิดความมั่นคงต่อประเทศชาติ สามารถตรวจจับอาชญากรที่หลบหนีเข้าเมืองมาซ่อนตัวในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2559. สืบค้นจาก https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=8265 เมื่อ วันที่ 5 มีนาคม 2560.
- กานดา ช่วงสกุล. (2543). *ความต้องการภาษาอังกฤษของนักเรียนพลตำรวจ: รายงานการศึกษาอิสระ* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เนตรนรินทร์ นกน่วม. (2551). *การประเมินโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคลากรสาธารณสุขเพื่อการมีสุขภาพ* โรงพยาบาลทับสะแก อำเภอบ้านทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์นิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ผิตหวังงานเที่ยวไทย. (2560, 15 กุมภาพันธ์). ประชาชาติธุรกิจ. สืบค้นจาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1485839240.
- พัชนี สมพงษ์. (2555). *การประเมินโครงการศึกษาอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์. (2554). *การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมง* จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ประมาณ พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมงประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2560). *โครงการ“อาเซียนเรียนรู้”กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2560). *อัตรากำลังพล*. สืบค้น 2 มีนาคม 2560. จาก <https://division2.immigration.go.th/index>
- อังคณา สายยศ. (2544). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Likert, R. (1932). A technique for measurement of attitudes. *Archives of Psychology*,140, 5-55.
- Stufflebeam, D. L. (1985). *Systematic evaluation*. Boston: Kluwep – Nijhoff.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An introduction analysis* (3rd ed). New York: Harper and Row.